

Case Suomen Posti Oy

Irja Jokelin,
Systeemis suunnittelija,
Tietotekniikkapalvelut
Suomen Posti Oy

1. Suomen Posti Oy

Posti-konserni on Suomen johtava viestinvälitys- ja logistiikkayritys, joka palvelee yrityksiä ja yhteisöjä sekä kotitalouksia kaikkialla Suomessa ja lisääntyvässä määrin kansainvälisesti. Lisäksi Posti tarjoaa kansainväliset posti-yhteydet noin 200 maahan.

Konsernin liikevaihto on lähes 6 miljardia markkaa, josta 40 % tulee viestinvälityspalveluista, 25 % mediapalveluista, 17 % logistiikkapalveluista, 10 % toimipaikkapalveluista ja 8 % muusta liiketoiminnasta. Posti on Suomen kolmanneksi suurin työnantaja, postilaisia on noin 26 000.

Posti on toiminut Suomessa yli 360 vuotta. Nykymuotoinen, valtion suoraan omistama Posti-konserni syntyi kesällä 1998 Suomen PT:n jakauduttua. Posti-konserniin kuului vuoden 1999 alussa 23 liiketoimintaa harjoittavaa tytär- ja osakkuusyhtiötä.

Postin keskeisiä vahvuuksia on laadukas, kaikki suomalaiset tavoitettava palveluverkko. Posti jaetaan joka arkipäivä 2,5 miljoonaan osoitteeseen. Palvelupisteitä konsernilla oli vuoden 1998 lopussa 1601, joista Postin omia toimipaikkoja oli 571 ja yrittäjien ylläpitämiä posteja 1 030. Posti jakoi vuonna 1998 noin 2,6 miljardia lähetystä, mikä on 2 % enemmän kuin edellisvuonna.

2. Data Warehouse Postissa

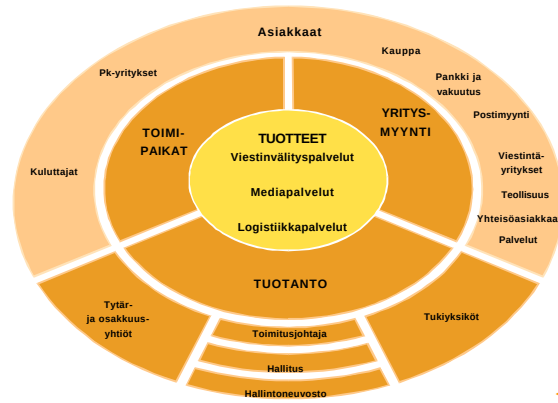
2.1 Infomaatioarkkitehtuuri

Keskitetty tietovarasto on keskeinen osa Postin informaatioarkkitehtuuria

Informaatioarkkitehtuurin näkökulmasta operatiivisen toiminnan tehtävänä on tiedon tuottaminen. Tieto tuotetaan operatiivisiin rekistereihin ja sieltä mahdollisesti järjestelmäkohtaisiin raportointikantoihin

Liiketoiminnan ohjaus hyödyntää tietoa. Data muuttuu informaatioksi. Keskitetty tietovarasto muodostuu tiedon keruusta ja itse keskitetystä tietovarastosta. Hyödyntämisen varsinaiset käyttökannat ovat liiketoimintayksikkökohtaisia keskitettyjen tietovarastojen otoksia eli data martteja.

Organisaatio asiakkaiden toimialojen mukaan

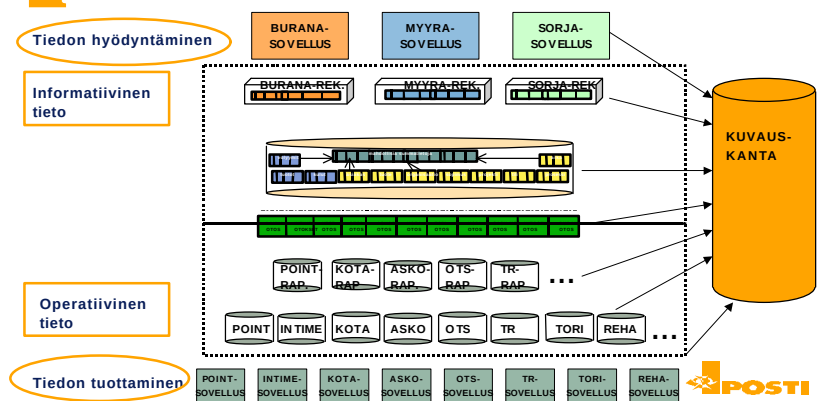
Kuva 1: Organisaatio

2,6 miljardia lähetystä vuonna 1998

Työpäivässä	Vuonna 1998
3,5 miljoonaa kirjettä	878 miljoonaa kirjettä
3 miljoonaa lehteä	763 miljoonaa lehteä
3,7 miljoonaa suoramainosta	930 miljoonaa suoramainosta
Yli 100 000 pakettia	26 miljoonaa pakettia
10 miljoonaa lähetystä yhteensä	2,6 miljardia lähetystä yhteensä

Kuva 2: Volyymit

POSTIN INFORMAATIO-ARKKITEHTUURI

Kuva 3: Informaatioarkkitehtuuri

Kuvauskantaan kerätään aluksi metatietoa (tietoa tiedosta) niistä operatiivista järjestelmästä, jotka tuottavat tietoa keskitettyyn tietovarastoon, keskitetystä tietovarastosta ja data marteista. Tavoitteena on, että kuvauskanta tulee aikanaan sisältämään tarvittavan metatiedon kaikista operatiivisista rekistereistä ja sovelluksista ja itse tiedon hyödyntämisestä.

Kuvauskannan avulla tieto muuttuu tietämykseksi Postin yhteisessä tietokannassa kaikkien saataville eikä vain tietämykseksi jonkun ihmisen päässä muutamalle ihmiselle.

2.2 Kesti-projekti

Postin liiketoiminnan ohjaukseen, budjetointiin, raportointiin ja seurantaan sekä yrityssuunnitteluun tarvitaan keskitetty

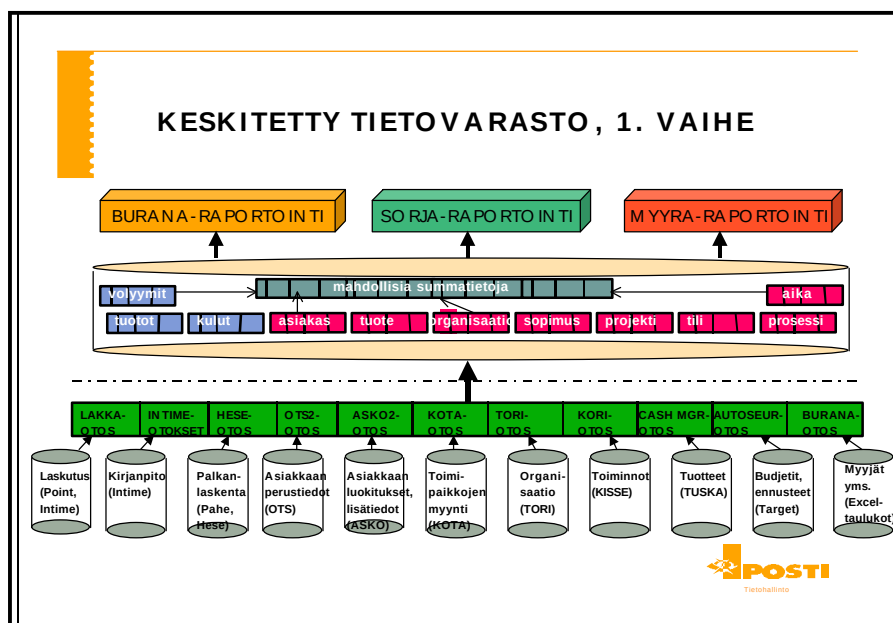
tietovarasto. Keskitetty tietovarasto sisältää yhteismitallista, operatiivisista järjestelmistä poimittua, tarvittaessa muokattua tai johdettua tietoa. Se voi sisältää myös Postin ulkopuolelta hankittua tietoa. Keskitetty tietovarasto tulee tarjoamaan liiketoimintayksiköille yhtenäisen pysyvän rajapinnan operatiiviseen tietoon.

Keskitetyn tietovaraston lähtökohdat, arkkitehtuuri, tavoitteet, vastuut, omistajuudet ja toimintamallit määriteltiin vuoden 1997 lopussa ja vuoden 1998 alussa. Varsinaisen työ aloitettiin syksyllä 1998 ja KESTIn on tarkoitus valmistua syksyn 1999 aikana. Kokonaisuudessaan hyödyntämisprojektit mukaan lukien vaihe 1 on valmis maaliskuussa 2000. Määrittely ja toteutustyö on tehty ja tehdään kolmen hyödyntämisprojektiin

- * SORJA – sopimusjakeluiden raportointi.
- * MYYRA – toimipaikkaryhmän myynnin raportointi
- * BURANA – Postin budjetointi ja raportointijärjestelmä,

tarpeiden pohjalta pitäen kuitenkin koko ajan mielessä, että tarkoituksena on laajentaa keskitetty tietovarasto postitasoiseksi kaikkia liiketoimintaryhmiä palvelevaksi järjestelmäksi. SORJA ja MYYRA ovat uusia raportointi-järjestelmiä, BURANA tulee korvaamaan KISSEN (kirjanpidon sisäinen seurantajärjestelmä) ja TUSKAN (tuottojen seurantajärjestelmä). BURANA nimi juontaa osittain juurensa siitä, että Burana tulee poistamaan TUSKAN.

KESTiin siirretään tietoa 11 eri lähdejärjestelmästä, jotka ovat tällä hetkellä kaikki Postin omia sisäisiä järjestelmiä.

Kuva 4: KESTI (Keskitetty tietovarasto)

KESTiin tuodaan tuotto- ja kulutapahtumia seuraavista järjestelmistä.:

*Tuotot:

- *POINT – sopimuslaskutus-laskutus
- *Intime – muu laskutus
- *KOTA – postitoimipaikkojen käteismyynnit
- *Intime – kirjanpitojärjestelmä

*Kulut:

- *PAHE – palkka- ja henkilötietojärjestelmä
- *Intime – kirjanpitojärjestelmä.

*Budjetit

- *Target – budjetointijärjestelmä

Sopimuslaskutuksella (POINT) ja palkka- ja henkilötietojärjestelmällä (PAHE) on oma sisäinen raportointikanta, POINTilla LAKKA ja PAHella HESE. Näitä kantoja käytetään rajapintana KESTiin päin.

Raakatieto siirretään operatiivisista järjestelmistä Tiedon Keruuvarastoon (TIKE). Tämä keruu on yksinkertaista tiedon siirtämistä samanlaisten kenttien välillä. Tiedon Keruuvarastosta faktatiedot siirretään KESTiin lähdejärjestelmittäin omiin tauluihin, koska eri järjestelmistä tulee eri tasoista ja käsitteellisesti eri sisältöistä tietoa. Tämän siirron yhteydessä tehdään myös tarvittavat muokkaus- ja jalostustoimenpiteet sekä viite-eheyksien tarkistukset. Tuotot ja kulut summataan alimmalle yhteiselle tasolle summatauluihin. Tiedon keruuvaraston käyttöön päädyttiin, koska tiedon keruu haluttiin tehdä mahdollisimman kevyeksi operatiivisille järjestelmille.

Eri lähdejärjestelmien tietoja yhdistetään dimensioissa.

Dimensioiden tiedot haetaan niistä järjestelmästä, jotka alunperin ko. tiedot tuottaa ja niitä ylläpitää. Näitä järjestelmiä ovat mm:

- *OTS – osoitetietojärjestelmä ja ASKO - asiakastietojärjestelmä
 - *Asiakkaan tiedot
- *TORI – toimipaikkarekisteri
 - *Organisaatiotiedot
- *KOTA ja POINT
 - *tuotteet

Sovelluskehitys

Kaikissa poiminnoissa, muokkauksissa ja latauksissa käytetään mahdollisimman pitkälle Computer Associatesin (CA) Decision Base -tuotetta. Joskus esim. tehokkuussyistä